

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МИТНО-ТАРИФНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

Методичні рекомендації
до практичних завдань та самостійної роботи
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
другого (магістерського) рівня

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2020

УДК 336.24.07(07.034)

М66

Укладачі: В. Ф. Тищенко
В. М. Остапенко

Затверджено на засіданні кафедри митної справи та оподаткування.
Протокол № 1 від 27.09.2019 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Митно-тарифне адміністрування та контроль [Електронний М66 ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського) рівня / уклад. В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 57 с.

Подано перелік практичних завдань та самостійної роботи відповідно до тем робочої програми навчальної дисципліни і методичні рекомендації щодо їхнього виконання, що сприятимуть набуттю майбутніми фахівцями професійних компетентностей для вирішення фінансово-економічних завдань розвитку держави та суб'єктів господарювання.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського) рівня всіх форм навчання.

УДК 336.24.07(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2020

Вступ

Глобалізаційні й інтеграційні тенденції світової економіки вимагають відповідних змін векторів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), зокрема зовнішньої торгівлі (ЗТ). Ефективною може вважатися така митно-тарифна політика держави, орієнтирами якої є, з одного боку, захист національного товаровиробника, а з іншого – забезпечення конкурентних позицій вітчизняної економіки на світовому ринку та динамічного розвитку ЗТ.

Особливої актуальності питання митно-тарифного адміністрування набувають у світлі запланованої на вересень 2014 року імплементації торгової частини (політична частина підписана 21 березня 2014 року; економічна – 27 червня 2014 року) Угоди між Україною і ЄС. Економічною частиною Угоди передбачені економічна інтеграція України з ЄС і створення всеохоплюючої зони вільної торгівлі.

Необхідність забезпечення балансу між ефективним митним контролем та сприянням міжнародній торгівлі відзначається у багатьох міжнародних угодах (Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція) від 18.05.1973 р., Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі ВМО від 01.06.2005 р., Угода Світової організації торгівлі (СОТ) про спрощення процедур торгівлі від 07.12.2013 року, Митний кодекс Європейського Союзу 2016 р. тощо).

Митна політика є ефективним інструментом забезпечення насамперед економічних інтересів держави. Її завдання, характер, механізми й особливості провадження значною мірою визначаються стратегічними цілями країни для побудови конкурентної національної економіки. Застосування різноманітних митних інструментів забезпечує захист національних інтересів держави.

Митно-тарифне адміністрування та контроль є однією з найважливіших ознак держави та необхідною умовою її існування, адже винятково за рахунок податків і зборів створюється більша частина грошових фондів, необхідних для функціонування держави. Тому одним із основних завдань податкової та митної політики має стати формування такої моделі правового впливу на відносини, які виникають у зв'язку зі встановленням, нарахуванням і сплатою митних платежів, яка дозволила

б збалансувати публічні та приватні інтереси різних учасників економічних відносин, забезпечуючи виконання органами публічної влади своїх законодавчо визначених функцій у найбільш ефективний і мінімально затратний спосіб, за мінімальних перевірок та виключенні порушень права приватної власності, що негативно впливає на розвиток економіки. Відносини щодо встановлення, запровадження та адміністрування митних платежів, а також відносини, які мають місце у процесі здійснення митного контролю, оскарження актів фіскальних органів, дій їхніх посадових осіб і притягнення до відповідальності за вчинення митних правопорушень, є складовими правовідносин, які виникають на основі компетенційних норм. Сплата митних платежів є і буде соціальним обов'язком, який випливає з права приватної власності. Особливістю таких процесів, що мають примусовий характер через вилучення частини доходів, є протидія платників податків – суб'єктів ЗЕД, яка виражається в ухиленні від оподаткування, контрабанді та вчиненні інших правопорушень.

Сучасна наука та практика доводять, що справляння митних платежів залежить від ефективності процесу їхнього адміністрування, загальні принципи якого закладені у чинному законодавстві України та здебільшого відповідають тим, що діють у багатьох країнах.

Навчальна дисципліна "Митно-тарифне адміністрування та контроль" є базовою для підготовки спеціалістів економічного профілю всіх напрямів підготовки галузі знань "Управління та адміністрування". Вивчення навчальної дисципліни "Митно-тарифне адміністрування та контроль" обумовлене необхідністю формування у майбутніх фахівців системи знань з організації та функціонування зовнішньоекономічної діяльності як особливої форми суспільних відносин, підсистеми економічного базису, набуття практичних навичок у розбудові митної політики держави та дослідження теоретичних основ і практичної реалізації питань організації митних платежів на мікрорівні як базової сфери фінансової системи країни.

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни "Митно-тарифне адміністрування та контроль" є формування у студентів системи поглиблених знань з теорії й практики впровадження державної митної політики, засвоєння принципів функціонування митних органів і розроблення заходів з їхнього розвитку. У ході практичних занять студент набуває професійних компетентностей і практичних навичок роботи з вирішення прикладних завдань професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни "Митно-тарифне адміністрування та контроль" на практичні заняття відводиться 20 год. навчального часу. Практичні заняття з навчальної дисципліни "Митно-тарифне адміністрування та контроль" проводяться у аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 1) студенти готують доповіді, пишуть контрольні роботи, відповідають на тестові завдання, розв'язують завдання, які відповідають зазначеним викладачем вимогам.

Самостійна робота студентів (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи магістра в межах навчальної дисципліни "Митно-тарифне адміністрування та контроль" є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у магістрів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця. У ході самостійної роботи магістр має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними та практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньої діяльності.

СРС в межах навчальної дисципліни "Митно-тарифне адміністрування та контроль" охоплює: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів і понять за темами навчальної дисципліни; підготовку до практичних занять; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до презентацій та есе.

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань та практичних навичок, наведено в табл. 1.

Перелік тем та завдань для практичних занять

Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання та завдання	Література
Тема 1. Теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю	Здатність розуміти теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю	Доповіді на тему "Митна служба України на сучасному етапі розвитку країни". <i>Завдання:</i> проаналізувати нормативне та законодавче забезпечення здійснення митної політики	[1; 2; 4; 5; 6; 7; 18; 20; 23; 24; 34; 42; 57; 59; 60; 65]
Тема 2. Митно-тарифні інструменти та оцінка митно-тарифного захисту	Здатність визначати митно-тарифні інструменти та оцінювати митно-тарифний захист	Дискусія на тему "Місце та роль у системі фіскальних органів". <i>Завдання:</i> проаналізувати організаційно-розпорядчі акти митниці	[1; 2; 4; 5; 7; 9; 10; 11; 13; 24; 34; 38; 58; 65]
Тема 3. Організаційна та контрольно-перевірочна робота митних органів щодо адміністрування митних платежів	Здатність формувати організаційну, класифікаційну та контрольно-перевірочну роботу митних органів щодо адміністрування митних платежів	Дискусія на тему "Завдання та функції Департаменту податкових та митних експертиз ДФС". <i>Завдання:</i> проаналізувати нормативну базу ДПМЕ ДФС	[1; 2; 4; 5; 7; 9; 10; 11; 24; 34; 38; 65]
Тема 4. Митна вартість товарів та методи її визначення	Здатність оцінювати митну вартість товарів, країну їхнього походження, вартості митних платежів	Семинар на тему "Митна вартість в Україні"	[1; 2; 4; 5; 7; 9; 10; 11; 12; 19; 25; 26; 34; 38; 65]
Тема 5. Особливості адміністрування основних митних платежів	Здатність здійснювати контроль правильності визначення митної вартості та її декларування та адміністрування митних платежів	Семинар на тему "Органи доходів та зборів"	[1; 2; 4; 5; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 34; 38; 65]
Тема 6. Практика адміністрування додаткових митних платежів	Здатність здійснювати контроль правильності визначення митної вартості та її декларування та адміністрування митних платежів	Дискусія на тему "Проблеми роботи спеціалізованих митних установ та організацій". Вирішення компетентнісно-орієнтованих завдань	[1; 2; 4; 5; 9; 10; 11; 28; 34; 38; 62; 65]
Тема 7. Контроль правильності визначення митної вартості та її декларування	Здатність оцінювати митну вартість товарів, вартість митних платежів	Семинар на тему "Особливості діяльності митних брокерів в Україні". Захист презентації	[1; 2; 3; 4; 5; 9; 10; 11; 21; 22; 27; 34; 38; 63; 66]
Тема 8. Контроль митних органів у сфері визначення країни походження товарів	Здатність оцінювати країну їхнього походження, вартість митних платежів	Семинар на тему "Органи доходів та зборів"	[1; 2; 3; 4; 9; 10; 11; 15; 16; 17; 30; 34; 64; 65]
Тема 9. Організація класифікаційної роботи митних органів	Здатність обґрунтовувати заходи з формування та реалізації державної митної політики	Семинар на тему "УКТ: особливості та перспективи розвитку"	[1; 2; 4; 5; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 34; 38; 65]
Тема 10. Ухилення від сплати митних платежів	Здатність обґрунтовувати заходи з формування та реалізації державної митної політики	Дискусія на тему "Заходи з формування і реалізації державної митної політики"	[1; 2; 3; 4; 9; 10; 11; 15; 16; 30; 34; 64; 65]

Практичні завдання та самостійна робота до теми 1

"Теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю"

Мета: виявити основні засади організації управління митною справою, охарактеризувати завдання та функції вищих законодавчих і виконавчих органів державної влади та загального управління митною справою, дати характеристику процесу організації митно-тарифного адміністрування й контролю, формування здатності визначати характерні риси суб'єктів митної політики України, розвинути вміння оперувати нормативно-правовими актами Державної фіскальної служби України, вміння визначати напрями діяльності органів доходів і зборів у контексті руху до ЄС.

Основні теоретичні відомості. Поняття "адміністрування" та "контроль" у митній сфері. Принципи митно-тарифного адміністрування та контролю. Інституційне забезпечення митного адміністрування і контролю, митні поняття та категорії: митні органи, митна служба, органи доходів і зборів, митна справа, митна політика, регулятивна та захисна функція митних органів, Державна фіскальна служба.

Тестові завдання

1. Сукупність норм (правил), методів, прийомів і засобів, за допомогою яких митні органи здійснюють управлінську діяльність у митній сфері, спрямовану на контроль за дотриманням податкового та митного законодавства, за правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю митних платежів називають:

- а) адмініструванням митних платежів;
- б) митним оформленням;
- в) митним режимом.

2. Сукупність норм (правил), методів, прийомів і засобів, за допомогою яких митні органи здійснюють управлінську діяльність у митній сфері, спрямовану на контроль за дотриманням податкового та митного законодавства, за правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю

сплати митних платежів (а у випадках, передбачених законодавством інших платежів, справляння яких покладено на митні органи) називають:

- а) адмініструванням митних платежів;
- б) адмініструванням податків і зборів та інших платежів;
- в) податковим адмініструванням;
- г) митним адмініструванням.

3. Фіскальні органи в митній сфері є складовою частиною системи органів виконавчої влади України та складаються з:

- а) митниці;
- б) Державної митної служби України;
- в) Кабінету Міністрів України;
- г) Державної Фіскальної служби України;
- д) Верховної Ради України;
- е) митних постів.

4. Територіальний орган ДФС України, що здійснює свою діяльність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці й у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на митні органи, називають:

- а) Державною фіскальною службою України;
- б) митницею ДФС;
- в) митним постом;
- г) Головним управлінням ДФС в області.

5. Адміністрування митних платежів здійснюється відповідно до:

- а) законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролювальні органи;
- б) Конституції України, Митного Кодексу, інших нормативно правових актів і на підставі положення, яке затверджується наказом ДФС України;
- в) засад митної політики держави та її складової митної справи.

6. Принцип системності розглядає:

- а) реалізацію митно-тарифних заходів тільки органами Державної фіскальної служби України та покладання на них відповідальності за якість їхнього проведення;

б) виконання фіскальними органами завдань митного адміністрування винятково на підставі, у межах повноважень та в порядку, визначених відповідними положеннями законів України;

в) з одного боку, процес митного адміністрування, як цілісне утворення, що складається з великої кількості взаємопов'язаних елементів, а з іншого – є елементом системи більш високого рівня – механізму реалізації фіскальними органами митної політики.

7. Принцип єдиного порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України:

а) передбачає реалізацію митно-тарифних заходів тільки органами Державної фіскальної служби України та покладання на них відповідальності за якість їхнього проведення;

б) допускає виконання фіскальних завдань митного адміністрування виключно на підставі, у межах повноважень і в порядку, визначених відповідними положеннями законів України;

в) полягає у тому, що будь-який товар, чи транспортний засіб, незалежно від мети, форми власності та призначення підлягає єдиному для всіх митному контролю;

г) розглядає з одного боку процес митного адміністрування, як цілісне утворення, що складається з великої кількості взаємопов'язаних елементів, а з іншого – є елементом системи більш високого рівня – механізму реалізації фіскальними органами митної політики.

8. Чи правильне твердження, що Державна фіскальна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Верховною Радою України через Кабінет Міністрів України і який реалізує державну політику у сфері державної податкової та митної справи, з адміністрування соціального страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавств:

а) так;

б) ні?

Практичні завдання

Завдання 1.1. Складіть структурно логічну схему митно-тарифного адміністрування (мета, принципи, сутність, суб'єкти, об'єкти, завдання митних органів).

1. Визначити основні елементи митно-тарифного адміністрування (МТА).
2. Визначити взаємозв'язки між елементами МТА.

Завдання 1.2. Дайте порівняльну характеристику поняттям: митне адміністрування та митний контроль; митний пост та митниця; інституційне та нормативне забезпечення митної справи.

Методичні рекомендації до виконання завдання

Порівняння необхідно подати у вигляді табл. 2. Як параметри, за якими буде проводиться порівняння, доцільно використовувати: об'єкт, суб'єкт, мета, складові, технології, методи, строки, результати тощо.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика понять

Параметри (за якими, проводиться порівняння)	Поняття 1	Поняття 2
Параметр 1		
Параметр 2		
...		
Параметр n		

Завдання 1.2. Покажіть систему інституційного забезпечення митного адміністрування.

Методичні рекомендації до виконання роботи

Побудуйте таблицю, в якій покажіть систему взаємозв'язків між фіскальними органами управління та митною системою. В заголовках рядків таблиці зазначте назви органів та інститутів, які беруть участь

в управлінні митною сферою. В заголовках колонок таблиці вкажіть назви ланок митної системи. В клітинках, що знаходяться на перетині відповідних рядків і колонок зазначте напрями діяльності органів та інститутів (наприклад, на перетині рядка "Митниця" і колонки "Митне оформлення" має бути зазначено "перевірка правильності митного оформлення"). Якщо фіскальний орган чи інститут не здійснює управлінську діяльність відносно до ланки митної системи, то на перетині відповідного рядка та колонки необхідно поставити прочерк, або символ "x".

Завдання 1.3. Знайдіть відповідності принципів митного адміністрування (табл. 3).

Таблиця 3

Принципи митного адміністрування та їхня характеристика

Принцип	Характеристика
Принцип системності	1. Принцип митного адміністрування, що передбачає пріоритетність національної законодавчої системи над усіма іншими
Принцип єдиного порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України	2. Принцип митного адміністрування, що передбачає виконання фіскальними органами завдань митного адміністрування виключно на підставі, у межах повноважень і в порядку, визначених відповідними положеннями законів України
Принцип законності	3. Принцип митного адміністрування, який полягає у тому, що будь-який товар, чи транспортний засіб, незалежно від мети, форми власності, та призначення підлягає єдиному для всіх митному контролю
Принцип виключної юрисдикції України на її митній території	4. Принцип митного адміністрування, який розглядає з одного боку процес митного адміністрування, як цілісне утворення, що складається з великої кількості взаємопов'язаних елементів, а з іншого – є елементом системи більш високого рівня – механізму реалізації фіскальними органами митної політики

Контрольні питання для самодіагностики

1. Поняття "адміністрування" та "контроль" у митній сфері.
2. Сутність, суб'єкти/об'єкти та принципи митно-тарифного адміністрування і контролю.
3. Структура фіскальних органів у митній сфері.
4. Основні завдання Державної фіскальної служби України та митних органів у частині митного адміністрування.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 2 "Митно-тарифні інструменти та оцінювання митно-тарифного захисту"

Мета: визначити митно-тарифні інструменти та з'ясувати місце мита як інструменту митно-тарифного захисту економіки, дати характеристику митно-тарифного захисту національних виробників, проаналізувати вплив економічних ефектів у процесі використання митно-тарифних інструментів.

Основні теоретичні відомості. Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки. Визначення номінального та фактичного (ефективного) рівня митно-тарифного захисту національних виробників. Загальна характеристика економічних ефектів в процесі використання митно-тарифних інструментів. Обґрунтування оптимального розміру мита.

Тестові завдання

1. Принцип побудови митного тарифу, який базується на понятті порівняльної конкурентоспроможності сировинних і готових виробів:

- а) конвенційний;
- б) антидемпінговий;
- в) ескалації.

2. Середньозважена ставка ввізного мита – це:

- а) відношення ставки на відходи, до загального обсягу виробництва;
- б) відношення ставки на певний вид товару, помноженої на обсяг його імпорту, до загального обсягу імпорту всіх товарів;
- в) відношення ставки на певний вид товару, до ставки податку на прибуток;
- г) відношення ставки на певний вид товару, помноженої на обсяг його експорту, до загального обсягу експорту всіх товарів.

3. З розрахунку допустимої частки імпортних компонентів у виробі за певних зовнішніх умов (рівнях ставок мита) випливають такі висновки:

- а) ставка фактичного рівня митного тарифу знижується в міру зростання тарифу на імпортні компоненти, і навпаки;

б) якщо ставка імпортного мита на кінцеву продукцію більша за ставку імпортного мита на імпортні компоненти, то ставка фактичного рівня захисного тарифу не може бути більшою від номінальної;

в) ставка фактичного рівня захисного тарифу зростає в міру збільшення частки імпортних компонентів кінцевої продукції;

г) у випадку, якщо ставка мита на імпортні компоненти значно перевищує ставку на кінцеву продукцію, номінальна ставка імпортного мита може бути лише додатною;

д) якщо під час виробництва кінцевої продукції не використовувались імпортні компоненти, то фактичний рівень захисного тарифу дорівнює номінальному.

4. Принцип ескалації – це:

а) принцип побудови митного тарифу, що базується на понятті порівняльної конкурентоспроможності сировинних і готових виробів;

б) принцип запровадження ввізного мита, що призводить до подорожчання імпортних товарів і дає змогу вітчизняному товаровиробнику скористатися ціновою перевагою та розширити можливості для виготовлення і реалізації ним аналогічної продукції;

в) принцип отримання перенасичення внутрішнього ринку імпортними товарами, що призведе до зменшення національного виробництва таких товарів.

5. Рішення митних органів (органів доходів і зборів) за класифікацією товарів для підприємств і громадян є:

а) довідковими;

б) рекомендованими;

в) обов'язковими.

6. За умов вільної конкуренції на ринку під час торгівлі внутрішня ціна на товар встановлюється на рівні:

а) ціни внутрішнього ринку;

б) ціни в країні-імпортері;

в) світової ціни;

г) собівартості товару.

7. Знижуючи чи підвищуючи ставки у митному тарифі, країна завжди ризикує:

а) отримати різке скорочення середнього та малого бізнесу;

- б) отримати перенасичення внутрішнього ринку імпортними товарами, що призведе до зменшення національного виробництва таких товарів;
- в) завести країну у глухий кут міжнародної економічної ізоляції;
- г) правильні відповіді "а" та "в";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) немає правильної відповіді.

8. Середньозважена ставка ввізного мита – це:

- а) показник реального рівня захисту, що надається вітчизняним виробникам, які конкурують з імпортними товарами;
- б) відношення ставки на певний вид товару, помноженої на обсяг його імпорту, до загального обсягу імпорту всіх товарів;
- в) кількісний показник, однак він не дає можливості повною мірою відстежити ефективність використання митного тарифу як інструменту державного регулювання економічної ситуації у сфері міжнародних економічних відносин;
- г) збільшення ціни для внутрішніх споживачів внаслідок запровадження мита.

9. Чи правильне твердження, що величина ставки мита – це кількісний показник:

- а) так;
- б) ні?

10. Чи правильне твердження, що відкрита ринкова економіка веде до збільшення цін на вітчизняні товари:

- а) так;
- б) ні?

11. Чи правильне твердження, що ціновий ефект – це збільшення ціни для внутрішніх споживачів внаслідок запровадження мита. В такому випадку споживачі країни виносять на собі весь тягар мита, оскільки зарубіжна ціна постачання залишається незмінною (зовнішня пропозиція є ідеально еластичною):

- а) так;
- б) ні?

12. Чи правильне твердження, що ефект перерозподілу доходу проявляється у збільшенні доходів бюджету в результаті оподаткування імпорту митом та обчислюється як обсяг імпорту країни після введення мита, помножений на розмір мита:

- а) так;
- б) ні?

13. Чи правильне твердження, що за фактичного рівня захисного мита імпортних товарів розраховується, зважаючи на розмір мита, яке застосовується стосовно імпорту комплектування, а розмір мита визначається як величина, на яку збільшується в результаті функціонування всієї тарифної системи створена в цій галузі додана вартість одиниці товару:

- а) так;
- б) ні?

Практичні завдання

Завдання 2.1. Визначте класифікаційну ознаку до відповідного виду мита: сезонне, компенсаційне, комбіноване, спеціальне ввізне, вивізне, специфічне, антидемпінгове, адвалерне, постійне.

Методичні рекомендації до виконання завдання

Розподіл доцільно подати у вигляді табл. 4.

Таблиця 4

Розподіл видів мита за класифікаційними ознаками

За напрямом руху товарів	За періодом справляння	За обмеженням імпорту/експорту (особливі види мита)	За способом розрахунку

Завдання 2.2. Заповніть пропуски в тексті.

Реєстрація та облік (1)... є однією з основних складових частин, на яких побудовано систему державного контролю за діяльністю суб'єктів

господарювання. Облік суб'єктів ЗЕД здійснюють (2)... для формування статистики зовнішньої торгівлі України та функціонування систем державного контролю у сфері (3)..., а також є значним спрощенням процедури митного оформлення товарів для суб'єктів ЗЕД. Відповідно до Митного кодексу центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок), державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного – (4)..., веде централізований облік осіб, які здійснюють операції з товарами.

Завдання 2.3. Знайдіть відповідності між економічними ефектами від запровадження ввізного мита та їхніми характеристиками (табл. 5).

Таблиця 5

Економічні ефекти від запровадження ввізного мита та їхні характеристики

Економічні ефекти від запровадження державою ввізного мита	Характеристики економічних ефектів
1	2
а) ціновий ефект; б) фіскальний ефект; в) захисний ефект; г) ефект споживання; д) торговельний ефект; е) ефект перерозподілу доходу	1) проявляється у збільшенні доходів бюджету в результаті оподаткування імпорту митом; 2) зростання внутрішнього виробництва, що спричиняється введенням імпортного мита як елементом захисту національного товаровиробника; 3) зменшення імпорту як результат введення мита, оскільки відбувається зростання його ціни на внутрішньому ринку; 4) є сумою захисного ефекту та ефекту споживання; 5) зменшення споживання як результат введення імпортного мита, що також як і захисний ефект є величиною чистих суспільних втрат; 6) не є втратою для економіки країни, але є втратою для споживачів, оскільки їхні доходи вилучаються державою до бюджету;

1	2
	7) збільшення ціни для внутрішніх споживачів внаслідок запровадження мита; 8) зміщення доходу від внутрішніх споживачів до внутрішніх виробників; 9) є величиною чистих суспільних втрат, що виникають внаслідок зростання внутрішнього виробництва з вищими, ніж в іноземного виробника, витратами; 10) обчислюється як різниця між додатковим прибутком, що одержується виробниками в результаті введення імпортного мита, і його додатковими витратами на виробництво додаткової кількості товару

Контрольні питання для самодіагностики

1. Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки.
2. Номінальний і фактичний (ефективний) рівень митно-тарифного захисту національних виробників.
3. Економічні ефекти в процесі використання митно-тарифних інструментів.
4. Оптимальний розмір мита.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 3 "Організаційна та контрольна-перевірочна робота митних органів щодо адміністрування митних платежів"

Мета: вивчити основи нормативного забезпечення процедури проведення документальних перевірок митними органами, з'ясувати особливості надання документів, визначити права й обов'язки посадових осіб митних органів і посадових осіб.

Основні теоретичні відомості. Реєстрація та облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Загальні засади контрольної-перевірочної роботи митних органів щодо адміністрування митних платежів. Порядок проведення документальних виїзних перевірок митними органами. Порядок проведення документальних невиїзних перевірок митними

органами. Особливості проведення зустрічних звірок митними органами. Особливості надання документів для проведення перевірок митними органами. Процедурні особливості оформлення результатів перевірок. Права й обов'язки посадових осіб митних органів і посадових осіб підприємства, що перевіряється, під час проведення перевірок.

Тестові завдання

1. Документальна планова виїзна перевірка одного й того самого підприємства може проводитися не частіше:

- а) одного разу на 12 місяців;
- б) двох разів на 12 місяців;
- в) щоквартально;
- г) четвертий квартал поточного року.

2. Предметом документальних невиїзних перевірок ДФС є:

- а) дані про доходи підприємств;
- б) дані про викиди забруднюючих речовин;
- в) дані про обсяги виробництва автомобілів;
- г) дані про своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати митних платежів під час переміщення товарів через митний кордон України підприємствами, а також під час переміщення товарів через митний кордон України громадянами з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств.

3. Документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи характеризуються тим, що:

- а) можуть бути виїзні та невиїзні;
- б) виїзні документальні перевірки можуть бути планові та позапланові;
- в) результати перевірки можуть не оформлюватися актом (довідкою) та є підставою для самостійного визначення митним органом суми податкового зобов'язання підприємства щодо сплати митних платежів, застосування заходів, передбачених законами України;
- г) документальна планова виїзна перевірка одного й того самого підприємства може проводитися не частіше одного разу на 30 місяців;

д) тривалість документальної виїзної перевірки не має перевищувати 30 робочих днів;

е) строк проведення документальної невиїзної перевірки може бути продовжений наказом відповідного митного органу, але не більше ніж на 15 робочих днів.

4. Україна приєдналася до Кіотської конвенції – Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур – у:

- а) 2006 році;
- б) 1999 році;
- в) 2000 році.

5. Який процес є підконтрольним Митній службі:

- а) переміщення товарів і предметів;
- б) надання послуг і виконання робіт;
- в) надходження валютної виручки?

6. Результати документальних перевірок оформлюються у формі:

- а) акта про результати перевірки;
- б) довідки про результати перевірки;
- в) висновку про результати перевірки;
- г) правильні відповіді "а" і "б".

7. Облік осіб, які здійснюють операції з товарами, ведеться:

- а) автоматизовано в реєстрі осіб, які здійснюють операції з товарами (реєстр);
- б) у єдиному реєстрі платників податків;
- в) немає правильної відповіді.

8. Посадовим особам митних органів під час проведення документальної виїзної перевірки для з'ясування питань, пов'язаних з перевіркою, надається право:

- а) отримувати від страхових компаній і банківських установ інформацію в порядку та обсязі, визначених законом;
- б) поважати права та законні інтереси працівників підприємства, що перевіряється, не допускати заподіяння підприємству шкоди неправомірними рішеннями, діями або бездіяльністю;

в) надавати на вимогу посадових осіб підприємства, що перевіряється, необхідну інформацію щодо положень законодавства, які стосуються питань перевірки;

г) видавати керівнику підприємства, що перевіряється, або особі, яка виконує його обов'язки, примірник акта або довідки, складених за результатами перевірки.

Практичні завдання

Завдання 3.1. Наведіть приклад послідовності дій контролювального органу під час проведення планової перевірки.

Методичні рекомендації до виконання завдання

Виконання завдання доцільно подати в табл. 6.

Таблиця 6

Послідовність дій при проведенні планової перевірки

Дії контролювального органу під час проведення планової перевірки	Етап
а) оформлюється наказ про проведення перевірки	
б) здійснюється допуск посадових осіб контролювального органу до проведення перевірки	
в) суб'єкта, щодо якого буде проведено перевірку відправляють лист з попередженням про перевірку	
г) оформлюється акт про проведення перевірки або видається довідка	
д) здійснюється продовження строків проведення перевірки за рішенням керівника контролювального органу	

Завдання 3.2. Заповніть пропуски в тексті.

1. Податкове повідомлення-рішення ухвалюється керівником митного органу або особою, яка виконує його обов'язки, з урахуванням розгляду заперечень до акта (у разі їхньої наявності) протягом ... робочих днів з дня, наступного за днем вручення або надіслання підприємству акта про результати перевірки у порядку, передбаченому Податковим кодексом України для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень, а за наявності заперечень підприємства до акта про результати перевірки – ухвалюється з урахуванням висновку за результатами

розгляду заперечень до акта про результати перевірки протягом ... робочих днів, наступних за днем розгляду заперечень і надання (надсилання) письмової відповіді підприємству.

2. Суми митних платежів, нараховані фіскальним органом, підлягають сплаті до державного бюджету платником податків безпосередньо – на ... .

3. Строк зберігання товарів і транспортних засобів на складі фіскального органу для обрахунку витрат обчислюється, починаючи з ... дня після оформлення відповідних документів про фактичне прийняття товарів і транспортних засобів на зберігання фіскальним органом та до дня їхньої видачі зі складу фіскального органу власникам або вповноваженим особам.

4. ... – це ціна, що сплачується за продукцію на умовах франко-завод виробникові, на підставі якого була здійсненна остання обробка продукції, за умови, що ця ціна включає вартість усіх використаних матеріалів, за винятком будь-яких внутрішніх податків, що відшкодовуються або можуть відшкодовуватися, якщо отримана продукція експортується .

5. Розрахунок фактичного рівня митного тарифу необхідно здійснювати не тільки за митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а й за ... .

6. ... спрямовує, координує та контролює діяльність своїх територіальних органів, а саме митниць, здійснює інші повноваження, передбачені Митним Кодексом та іншими законами України, в межах своїх повноважень видає накази, організує та контролює їхнє виконання.

7. Строк прийняття ПРК становить ... дня отримання митним органом відповідного звернення. Цей строк може бути продовжений керівником митного органу або особою, яка виконує його обов'язки, але не більше ніж на 15 календарних днів, про що повідомляється особі, яка подала звернення письмово або в електронному вигляді, до закінчення 30-денного строку з зазначенням причин.

8. Предметом ... перевірок є дані про своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати митних платежів у разі переміщення товарів через митний кордон України 59 підприємствами, а також у разі переміщення товарів через митний кордон України громадянами з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств.

Завдання 3.3. Визначте й обґрунтуйте можливі заходи суб'єктів адміністрування митних платежів за видами в Україні.

Методичні рекомендації до виконання завдання

Порівняння необхідно представити у вигляді табл. 7.

Таблиця 7

Порівняння заходів суб'єктів адміністрування митних платежів

Вид адміністрування	Заходи суб'єктів митного адміністрування	Очікуваний позитивний ефект	Можливі негативні наслідки, ризики
Контрольно-перевірочна діяльність			
Класифікаційна діяльність			

Контрольні питання для самодіагностики

1. Реєстрація та облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
2. Загальні засади контрольно-перевірочної роботи митних органів щодо адміністрування митних платежів.
3. Порядок проведення документальних виїзних і невиїзних перевірок митними органами.
4. Особливості проведення зустрічних звірок митними органами та надання документів для проведення перевірок митними органами.
5. Процедурні особливості оформлення результатів перевірок.
6. Права й обов'язки посадових осіб митних органів і посадових осіб підприємства, що перевіряється, під час проведення перевірок.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 4 "Митна вартість товарів та методи її визначення"

Мета: набути практичних навичок щодо методів визначення митної вартості товару, їхніх особливостей і використання правил ІНКОТЕРМС.

Основні теоретичні відомості. Економічний зміст митної вартості товарів. Нормативно-правове забезпечення митної вартості товарів. Методи визначення митної вартості товарів. Правила ІНКОТЕРМС та їхнє значення у формуванні митної вартості товарів.

Тестові завдання

1. Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається ... відповідно до норм Митного кодексу України:

- а) країною виробником;
- б) країною імпортером;
- в) декларантом.

2. Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається:

- а) декларантом;
- б) фінансовим фахівцем;
- в) керівником митного поста;
- г) директором підприємства.

3. Під час визначення митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, додаються такі витрати (складові митної вартості), якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:

а) плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування або технічну допомогу, здійснені після ввезення імпортованих товарів, таких як промислова установка, машини або обладнання;

б) витрати на транспортування після ввезення;

в) вартість ящиків тари (контейнерів), в яку упаковано товар, або іншої упаковки, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами;

г) податки, які справляються в Україні;

д) належним чином розподілена вартість матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мастильні матеріали, паливо тощо);

е) відповідна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу товарів, що оцінюються, їхнє використання або розпорядження ними на митній території України, яка прямо чи опосередковано йде на користь продавця.

4. Поняття "фрахт/перевезення та страхування оплачені до" означає, що:

- а) продавець доставить товар перевізнику;
- б) продавець виконав доставку, коли товар перейшов через поручні судна в порту відвантаження.

5. Митна вартість декларується (заявляється):

- а) декларантом;
- б) митним органом;
- в) відправником вантажу.

6. Застосуванню другорядних методів передуює процедура:

- а) консультацій між фіскальним органом і службою безпеки з метою визначення митної вартості;
- б) консультацій між фіскальним органом та декларантом з метою визначення основи вартості;
- в) не передбачає процедури консультування;
- г) консультацій між фіскальним органом та Асоціацією митних брокерів з метою визначення митної вартості.

7. Формування методології визначення митної вартості товарів залежить від:

- а) розміру тарифних і нетарифних заходів;
- б) природи і призначення товарів для експорту (коди ТН ЗЕД), країни імпорту, а також умов міждержавних торгових угод;
- в) прийнятої країною зовнішньоторговельної політики, яка визначає рівень захисту внутрішнього ринку.

8. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, мають право:

- а) подавати фіскальному органу достовірні відомості про визначення митної вартості, які мають базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;
- б) нести всі додаткові витрати, пов'язані з коригуванням митної вартості або наданням фіскальному органу додаткової інформації;
- в) заявляти митну вартість, визначену ними самостійно, зокрема за результатами консультацій з фіскальним органом;

г) оскаржувати рішення фіскального органу щодо коригування митної вартості оцінюваних товарів і бездіяльність фіскального органу щодо неприйняття протягом строків, для завершення митного оформлення, рішення про визнання митної вартості оцінюваних товарів.

9. Чи правильне твердження, що в основу нарахування ПДВ під час імпорту входить більша з митної та фактурної вартостей:

- а) так;
- б) ні?

10. Чи правильне твердження, що реекспорт – це митний режим, який має на увазі вивезення того, що було ввезено раніше:

- а) так;
- б) ні?

Практичні завдання

Завдання 4.1. Розподіліть методи визначення вартості товару на основні та другорядні:

- 1) за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
- 3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;
- 4) на основі віднімання вартості;
- 5) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
- 6) резервний метод.

Методичні рекомендації до виконання завдання

Розподіл доцільно представити у вигляді табл. 8.

Таблиця 8

Розподіл методів визначення вартості товару

Основні	Другорядні

Завдання 4.2. Встановіть послідовність дій посадових осіб під час роботи з аналізу, виявлення та оцінювання ризиків визначення митної вартості товарів:

а) перевірки наявності взаємозв'язку продавця та покупця;

б) порівняння рівня заявленої митної вартості товарів з рівнем митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких уже здійснено;

в) перевірки інформації, наданої декларантом або уповноваженою особою, під час продажу товарів між пов'язаними особами щодо наближеності митної вартості товарів, визначеної основним методом;

г) вивчення маршруту транспортування товарів та перевірки достовірності декларування витрат на транспортування до митного кордону України;

д) перевірки включення/невключення складових митної вартості, зокрема на підставі наявної у фіскального органу інформації щодо наявності таких складових митної вартості (результати документальних перевірок, відповіді на запити для встановлення автентичності тощо);

е) вивчення характеристик товарів, які впливають на рівень їхньої митної вартості;

ж) порівняння рівня заявленої митної вартості товарів з наявною у митного органу інформацією про рівень цін на такі товари або вартість прямих витрат на їхнє виробництво, зокрема сировини, матеріалів та/або комплектувальних виробів, які входять до складу товарів.

Завдання 4.3. Встановіть послідовність дій перевірки сертифіката чи декларації на автентичність (справжність):

а) перевірки відповідності інформації, зазначеної у сертифікаті або декларації, інформації, наданій митниці уповноваженим органом або підприємством – виробником та/або експортером товару;

б) проведення в разі потреби в установленому порядку експертизи бланка сертифіката, відбитка печатки та підпису відповідної посадової особи уповноваженого органу;

в) отримання від уповноваженого органу підтвердження видачі сертифіката або від підприємства – виробника та/або експортера товару – підтвердження оформлення декларації.

Методичні рекомендації до виконання завдань 4.2 і 4.3.

Послідовність дій доцільно представити у вигляді табл. 9.

Таблиця 9

Послідовність дій

Дія	Етап

Завдання 4.4. Знайдіть відповідності формування митної вартості товарів відповідно до правил ІНКОТЕРМС (табл. 10).

Таблиця 10

Правила ІНКОТЕРМС у формуванні митної вартості товарів

Умовні позначення	Сутність операції
1) EXW	а) поставка вантажу на борт судну з території продавця
2) FOB	б) доставка до терміналу території покупця
3) CIP	в) поставка з оплатою імпортного мита
4) DAT	г) вартість вантажу + страхування + доставка
5) DDP	д) самовивезення з території продавця

Контрольні питання для самодіагностики

1. Економічний зміст митної вартості товарів.
2. Нормативно-правове забезпечення митної вартості товарів.
3. Методи визначення митної вартості товарів.
4. Правила ІНКОТЕРМС у формуванні митної вартості товарів.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 5 "Особливості адміністрування основних митних платежів"

Мета: визначення нормативних основ адміністрування таких митних платежів, як мита, акцизного податку, податку на додану вартість.

Основні теоретичні відомості. Законодавчі аспекти адміністрування митних платежів в Україні. Порядок сплати мита. Адміністрування акцизного податку у сфері ЗЕД. Податок на додану вартість та особливості його сплати під час експортно-імпортних операцій.

Тестові завдання

1. В Україні застосовуються такі види ставок мита:

- а) адвалерна;
- б) специфічна;
- в) комбінована;
- г) усі відповіді правильні.

2. Об'єкт та база оподаткування митними платежами під час переміщення товарів через митний кордон України визначаються відповідно до:

- а) статуту підприємства;
- б) рішення фінансового директора підприємства;
- в) рішення фіскального органу;
- г) Митного кодексу України, Податкового кодексу України та інших законів України.

3. Що є базою оподаткування під час справляння мита:

- а) за адвалерної ставки мита – кількість товару в одиницях виміру;
- б) за адвалерної ставки мита – митна вартість товару;
- в) за специфічної ставки мита – кількість товару в одиницях виміру;
- г) за специфічної ставки мита – митна вартість товару;
- д) за комбінованої ставки мита – митна вартість товару та кількість товару в одиницях виміру?

4. У разі розміщення товарів на тимчасове зберігання митні платежі мають бути сплачені не пізніше:

- а) дня закінчення строку тимчасового зберігання;
- б) ніж через 30 днів;
- в) ніж через 4 місяців.

5. Для проведення зовнішньоекономічних операцій з товарами підприємство реєструється (ставиться на облік) у зоні діяльності митниці:

- а) за місцем своєї державної реєстрації;
- б) в якій буде відбуватися митне оформлення товарів;
- в) в будь-якій митниці на території України.

6. Під час ввезення товарів на митну територію України суми ПДВ підлягають сплаті до державного бюджету платниками податку:

- а) протягом 10 календарних днів з моменту ввезення товару;
- б) протягом 10 календарних днів з моменту оформлення товару;
- в) протягом 10 календарних днів з моменту митного огляду товару;
- г) до дня/або на день подання митної декларації.

7. Суми митних платежів, нараховані фіскальним органом, підлягають сплаті до:

- а) країни імпорту;
- б) державного бюджету;
- в) державного бюджету платником податків безпосередньо на єдиний казначейський рахунок.

8. Повернення сум відповідних митних платежів не здійснюється у разі, якщо:

а) законом передбачено повернення сум сплаченого мита під час поміщення товарів у митний режим реімпорту або у митний режим реекспорту;

б) сума митних платежів, що підлягає поверненню, не перевищує 20 гривень;

в) платником податків подано фіскальному органу документи, які підтверджують наявність у нього на день подання фіскальному органу митної декларації для митного оформлення права на звільнення від сплати митних платежів;

г) відновлюється режим найбільшого сприяння, вільної торгівлі.

9. Чи правильне твердження, що сума митних платежів, нарахованих фіскальним органом, підлягають сплаті до державного бюджету платником податків безпосередньо на єдиний казначейський рахунок:

- а) так;
- б) ні?

10. Чи правильне твердження, що митні платежі можуть здійснюватися з застосуванням авансових платежів:

- а) так;
- б) ні?

Практичні завдання

Завдання 5.1. Встановіть відповідність між поняттями адміністрування митних платежів та їхніми визначеннями (табл. 11).

Таблиця 11

Адміністрування основних митних платежів

Поняття	Визначення
Митний збір	Вид митних платежів, що сплачується за валютно-митною декларацією громадянами та суб'єктами ЗЕД за роботу, виконану митними органами
Акциз	Територія, зайнята сушею, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон
Митна політика	Система принципів і напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних і нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі
Митна декларація	Письмова заява, яка містить у собі відомості про товари та інші предмети й транспортні засоби, мету їхнього переміщення через митний кордон України або відомості про зміну митного режиму щодо цих товарів, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю
Митна територія	Один із різновидів здійснюваних державою податків (зборів), не пов'язаних з одержанням прибутку підприємцем (товаровиробником, торговцем)

Контрольні питання для самодіагностики

1. Законодавчі аспекти адміністрування митних платежів в Україні.
2. Порядок сплати мита.
3. Адміністрування акцизного податку у сфері ЗЕД.
4. Податок на додану вартість та особливості його сплати під час експортно-імпортних операцій.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 6 "Практика адміністрування додаткових митних платежів"

Мета: засвоїти практичні навички організації сплати додаткових митних платежів, з'ясувати особливості обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їхнього відшкодування.

Основні теоретичні відомості. Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них. Відшкодування витрат за зберігання товарів і транспортних засобів на складах митних органів. Особливості обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їхнього відшкодування. Особливості митного оподаткування товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами.

Тестові завдання

1. Протягом якого часу товари, транспортні засоби комерційного призначення можуть зберігатися на складах фіскальних органів:

- а) 30 робочих днів;
- б) 45 днів;
- в) 90 днів;
- г) 180 днів?

2. Єдиний збір справляється у:

- а) євро;
- б) національній валюті України за офіційним (обмінним) курсом Національного банку України на день сплати цього збору;
- в) національній валюті України за офіційним (обмінним) курсом Національного банку України на початок року;
- г) національній валюті України за офіційним (обмінним) курсом Національного банку України на початок місяця.

3. Особливості справляння єдиного збору, що запроваджено Законом України від 04.11.1999 р. № 1212-XIV "Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України":

а) єдиний збір встановлюється щодо транспортних засобів вітчизняних та іноземних власників, які перетинають державний кордон України;

б) справляється декілька разів залежно від режиму переміщення (ввезення, транзит) за єдиним платіжним документом залежно від виду, місткості або загальної маси транспортних засобів;

в) для автомобільних транспортних засобів і контейнерів, які перетинають державний кордон України без вантажів, ставка єдиного збору за здійснення контролю встановлюється у розмірі 20 відсотків ставки, визначеної для відповідного автомобільного транспортного засобу та контейнеру;

г) єдиний збір може перевищувати вартість витрат, пов'язаних зі здійсненням митного контролю під час транзиту вантажів і транспортних засобів, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного й екологічного контролю вантажів і транспортних засобів, та витрат, пов'язаних з відновленням автомобільних доріг;

д) сплата єдиного збору здійснюється лише готівкою;

е) єдиний збір не справляється у разі: переміщення товарів трубопровідним транспортом та лініями електропередачі.

4. У разі перетинання державного кордону України залізничними вагонами без вантажів єдиний збір:

а) не справляється.

б) справляється.

в) справляється частково.

5. Декларація-інвойс – це:

а) декларація виробника про походження товару у вигляді окремого документа;

б) сертифікат походження (транспортування товару форми EUR-1);

в) спеціальний напис відправника товару про походження товару на рахунку-фактурі (invoice).

6. Тимчасове ввезення громадянами-резидентами на митну територію України інших транспортних засобів особистого користування дозво-

ляється на строк до одного року під письмове зобов'язання про їхнє зворотне вивезення за умови письмового декларування в порядку, передбаченому законодавством України для громадян, та з застосуванням до них заходів гарантування, що оформляють:

- а) бланком квитанції МД-1;
- б) МД-2;
- в) М 15;
- г) М 16.

7. Сплата єдиного збору здійснюється:

- а) тільки готівковою формою сплати;
- б) готівковою та безготівковою формою сплати;
- в) через приписну касу уповноваженої установи банку у пункті пропуску через державний кордон.

8. Товари, транспортні засоби комерційного призначення можуть зберігатися на складах фіскальних органів протягом:

- а) 30 днів;
- б) 40 днів;
- в) 60 днів;
- г) 90 днів.

9. Чи правильне твердження, що єдиний збір справляється у разі перевантаження у пункті пропуску через державний кордон України вантажу з водних та авіаційних транспортних засобів і з трубопровідного транспорту на засоби інших видів транспорту (автомобільний, залізничний):

- а) так;
- б) ні?

10. Чи правильне твердження, що сплата єдиного збору здійснюється тільки готівкою до уповноваженої установи банку, що знаходиться у пункті пропуску через державний кордон, через який переміщується транспортний засіб і вантаж, на рахунок фіскального органу, в зоні діяльності якого розміщено цей пункт:

- а) так;
- б) ні?

11. Чи правильне твердження, що у разі ввезення товарів на митну територію України суми митних платежів, нараховані фіскальним органом, підлягають сплаті до Державного бюджету України платником податків до або на день подання фіскальному органу митної декларації для митного оформлення, крім випадків, якщо товари ввозяться на митну територію України зі звільненням від оподаткування митними платежами:

- а) так;
- б) ні?

Практичні завдання

Завдання 6.1. Встановіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями (табл. 12).

Таблиця 12

Основні поняття митного адміністрування

Поняття	Визначення
Адміністрування	Ціна, що сплачується за продукцію на умовах франко-завод виробникові, на підставі якого було здійснене останнє оброблення продукції, за умови, що ця ціна включає вартість усіх використаних матеріалів, за винятком будь-яких внутрішніх податків, що відшкодовуються або можуть відшкодовуватися, якщо отримана продукція експортується
Митний тариф України	Управління, організація, виконання, здійснення, нагляд (контроль), у широкому розумінні, це – організаційно-розпорядча діяльність керівників і органів управління, що здійснюється шляхом наказів і розпоряджень
Ціна франко-завод	Порушення права, акт, протиправний праву, його нормам, закону
Правопорушення	Систематизований згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України

Контрольні питання для самодіагностики

1. Справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон.
2. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них.

3. Відшкодування витрат за зберігання товарів і транспортних засобів на складах митних органів.

4. Обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їхнє відшкодування.

5. Особливості митного оподаткування товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 7 "Контроль правильності визначення митної вартості та її декларування"

Мета: засвоєння та поглиблення теоретичних знань щодо порядку декларування митної вартості товарів, особливостей заповнення граф Декларації митної вартості (ДМВ), коригування заявленої митної вартості.

Основні теоретичні відомості. Порядок декларування митної вартості товарів. Особливості заповнення граф ДМВ. Документи, що підтверджують заявлення митної вартості. Контроль правильності визначення митної вартості товарів. Порядок коригування заявленої митної вартості.

Тестові завдання

1. Протягом скількох днів з дня випуску товарів декларант або уповноважена особа може надати фіскальному органу додаткові документи для підтвердження заявленої ним митної вартості товарів, що декларуються:

- а) 15 днів;
- б) 30 днів;
- в) 45 днів;
- г) 80 днів?

2. У декларації митної вартості наводяться відомості про:

- а) колір товару;
- б) курс євро;
- в) числове значення митної вартості товарів;
- г) бухгалтера підприємства?

3. Особливості порядку коригування заявленої митної вартості:

а) рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України з поміщенням у митний режим імпорту, ухвалюється фіскальним органом у письмовій формі під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості цих товарів як до, так і після їхнього випуску;

б) ухвалене фіскальним органом письмове рішення про коригування заявленої митної вартості товарів не має містити вичерпний перелік вимог щодо надання додаткових документів, за умови надання яких митна вартість може бути визнана фіскальним органом;

в) протягом 80 днів з дня випуску товарів декларант або уповноважена ним особа може надати фіскальному органу додаткові документи для підтвердження заявленої ним митної вартості товарів, що декларуються;

г) у разі надання декларантом або уповноваженою ним особою додаткових документів фіскальний орган розглядає подані додаткові документи і протягом 10 робочих днів з дати їхнього подання виносить письмове рішення;

д) якщо фіскальний орган протягом строку не надає обґрунтованої відмови у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів, вважається, що декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість товарів визначено правильно.

4. У графі 31 митної декларації зазначається сума, отримана в результаті складання сум, зазначених у графах:

а) 30 (а)-30 (г);

б) 30 (б)-30 (в);

в) 30 (а)-30 (б).

5. Під час імпорту товарів суб'єктами підприємницької діяльності митні платежі не сплачуються, якщо:

а) митна вартість партії товарів менше 150 євро;

б) фактурна вартість партії товарів більше 150 євро;

в) митна вартість менше 1 000 євро і вагу товару менше 100 кг.

6. ДМВ на паперовому носії подається:

а) в одному примірнику, який залишається у справах фіскального органу;

б) в двох примірниках;

- в) в одному примірнику, який залишається митному брокеру;
- г) в двох примірниках, які залишаються фіскальному органу і митному брокеру.

7. Під час подання митної декларації на паперовому носії декларація митної вартості подається:

- а) допускається подача як в електронному, так і в паперовому вигляді;
- б) тільки у електронному вигляді;
- в) тільки у паперовому вигляді.

8. У випадку незгоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням фіскального органу про коригування заявленої митної вартості товарів такий орган за зверненням декларанта або уповноваженої ним особи випускає товари, що декларуються, у вільний обіг за умови сплати митних платежів згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та забезпечення сплати різниці між сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною фіскальним органом, шляхом надання гарантій. Строк дії таких гарантій не може перевищувати:

- а) 90 календарних днів з дня випуску товарів;
- б) 120 календарних днів з дня випуску товарів;
- в) 90 календарних днів;
- г) 120 календарних днів.

9. Квотування – це обмеження:

- а) за країною походження товару;
- б) за кількістю товару;
- в) за країною поставки або відправки товару.

Практичні завдання

Завдання 7.1. Встановіть послідовність заповнення митної декларації на бланку єдиного адміністративного документу:

- а) поміщення товарів у митні режими імпорту, реімпорту, переробки на митній території України, тимчасового ввезення, знищення або руйнування,

відмови на користь держави та поміщення іноземних товарів у митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі;

б) заповнення граф А, С, D/J, E/J, G, I, F митних декларацій посадовою особою митного органу;

в) поміщення товарів у митні режими експорту, реекспорту, переробки за межами митної території України, тимчасового вивезення та поміщення українських товарів у митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі;

г) заповнення граф МД під час перевезення;

д) заповнення граф МД під час декларування товарів, що переміщуються митною територією України транзитом.

Методичні рекомендації до виконання завдання

Послідовність дій доцільно подати у вигляді табл. 13.

Таблиця 13

Послідовність дій

Дія	Етап

Завдання 7.2. Встановіть відповідність порядку митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами (табл. 14).

Таблиця 14

Порядок митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами

Митна операція	Необхідні документи
1. У супроводжуваному або несупроводжуваному багажі, ручній поклажі.	а) застосовується митна декларація М16 або МД;
2. У міжнародних поштових відправленнях (МПВ).	б) здійснюється з використанням МД;
3. У міжнародних експрес-відправленнях (МЄВ).	в) застосовується уніфікована митна квитанція МД-1 або митна декларація МД;
4. У вантажних відправленнях	г) застосовується оглядовий розпис М15 або МД

Завдання 7.3. Складіть відповідність між графою Декларації митної вартості та особливостями її заповнення (табл. 15).

Таблиця 15

Структура Декларації митної вартості

Код графи	Зазначені відомості
1	а) зазначаються прізвище, ім'я та по батькові декларанта або уповноваженої ним особи
2	б) зазначаються відомості про резидента – покупця товару, який продається на експорт в Україну, а в іншому випадку зазначаються відомості про резидента – сторону зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту). Відомості зазначаються в порядку, встановленому для заповнення графи 9 митної декларації під час декларування товарів у митний режим імпорту
3	в) зазначаються відомості про декларанта або уповноважену ним особу. Відомості зазначаються в порядку, встановленому для заповнення графи 14 митної декларації при декларуванні товарів у митний режим імпорту
4	г) у графі зазначаються відомості про документи, що використовувалися для визначення митної вартості за методом або методами, зазначеними у графі 6 (крім документів, відомості про які зазначені у графі 4). Графа заповнюється у разі визначення митної вартості товарів другорядними методами

Контрольні питання для самодіагностики

1. Порядок декларування митної вартості товарів.
2. Документи, що підтверджують заявлення митної вартості.
3. Контроль правильності визначення митної вартості товарів.
4. Порядок коригування заявленої митної вартості.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 8 "Контроль митних органів у сфері визначення країни походження товарів"

Мета: отримати практичні навички визначення країни походження товару, розглянути порядок верифікації сертифікатів і декларацій про походження товару з України.

Основні теоретичні відомості. Необхідність та значення визначення країни походження товару в митному адмініструванні. Країна походження товару. Критерії достатньої переробки та обробки товарів. Документальне підтвердження країни походження товару. Порядок верифікації сертифікатів і декларацій про походження товару з України. Попереднє рішення про країну походження товару: порядок прийняття та відкликання.

Тестові завдання

1. За вітчизняним законодавством країною походження товару вважається країна, в якій:

- а) зберігався товар на момент його відправки;
- б) товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці;
- в) здійснюється продаж цього товару.

2. Країна походження упаковки, в якій товар ввозиться на митну територію України, вважається:

- а) тією самою, що і країна походження самого товару, крім випадків, коли законодавство України передбачає її окреме декларування для тарифних цілей;
- б) тією самою, що і країна походження самого товару;
- в) країна, де була вироблена упаковка.

3. Критерії достатньої переробки у разі, якщо у виробництві товару беруть участь дві або більше країн:

- а) зміна вартості товару в результаті його переробки, коли відсоткова частка вартості використаних матеріалів або доданої вартості не досягає фіксованої частки у вартості кінцевого товару;
- б) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків;
- в) прості складальні операції – операції, які здійснюються шляхом складання виробів за допомогою простого кріпильного матеріалу (гвинтів, гайок, болтів тощо) чи клепаання, склеювання або монтажу готових вузлів за допомогою зварювання;

г) виконання виробничих та/або технологічних операцій, які в результаті переробки товару не ведуть до зміни його класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД або вартості згідно з правилом адвалорної частки;

д) змішування товарів, які походять з різних країн, якщо характеристики кінцевої продукції суттєво не відрізняються від характеристик товарів, що змішуються;

е) операції, пов'язані з забезпеченням збереження товарів під час зберігання чи транспортування.

4. Цілями визначення країни походження товару є:

а) забезпечення обліку товарів у статистиці зовнішньої торгівлі;

б) оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України;

в) всі твердження правильні;

г) немає правильних тверджень.

5. Зовнішньоекономічний договір оформляється:

а) в усній формі;

б) у письмовій формі;

в) в письмовій та в усній формі залежно від виду операції.

6. Який вид сертифікату про походження застосовується в межах митної території України у разі потреби підтвердження українського походження товарів:

а) сертифікат походження СТ-1;

б) сертифікат походження форми У-1;

в) сертифікат форми "А";

г) сертифікат про походження загальної форми (російською мовою)?

7. Які ставки ввізного мита у митному тарифі України є диференційованими:

а) пільгові, повні та преференційні;

б) пільгові та преференційні;

в) повні та пільгові?

8. Перевірка сертифіката чи декларації на автентичність (справжність) здійснюється шляхом:

а) проведення в разі потреби в установленому порядку експертизи бланка сертифіката, відбитка печатки та підпису відповідної посадової особи уповноваженого органу;

б) визначення критерію достатньої переробки;

в) порівняння інформації, яка міститься в сертифікаті або в декларації, з інформацією, зазначеною в зовнішньоекономічному договорі (контракті), комерційних та транспортних документах;

г) проведення перевірки товару, зазначеного у сертифікаті або декларації, на відповідність вимогам, установленим міжнародними договорами.

Практичні завдання

Завдання 8.1. Розгляньте узгодженість нормативно-правового забезпечення механізму визначення країни походження товару нормам міжнародного права та установленими міжнародними договорами.

Методичні рекомендації до виконання роботи

Ознайомтеся із основними нормативними документами, що регламентують процеси визначення країни походження товару в Україні та ЄС і з'ясуйте, які неузгодженості існують у нормативно-правовому забезпеченні.

Контрольні питання для самодіагностики

1. Визначення країни походження товару в митному адмініструванні.
2. Критерії достатньої переробки та обробки товарів.
3. Документальне підтвердження країни походження товару.
4. Порядок верифікації сертифікатів і декларацій про походження товару з України.
5. Попереднє рішення про країну походження товару: порядок прийняття та відкликання.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 9 "Організація класифікаційної роботи митних органів"

Мета: засвоїти міжнародні стандарти класифікації товарів та Правила інтерпретації класифікації товарів за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності, визначити специфіку Класифікаційна робота митних органів, отримати практичні навички з порядку ухвалення попередніх рішень про класифікацію товару.

Основні теоретичні відомості. Міжнародні стандарти класифікації товарів. Гармонізована система опису й кодування товарів та її застосування. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності: структура й особливості побудови. Правила інтерпретації класифікації товарів за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності. Ведення митними органами Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Класифікаційна робота митних органів. Порядок ухвалення попередніх рішень про класифікацію товару.

Тестові завдання

1. У процесі створення Гармонізованої системи (ГС) розробники керувалися такими принципами зарахування товарів до груп:

- а) товар повинен мати самостійну відмінну ознаку;
- б) товар, що включається до системи, повинен бути цікавим хоча б для кількох країн;
- в) товар повинен мати демократичну ціну;
- г) правильні відповіді – "а" і "б";
- д) усі відповіді правильні.

2. Відповідно до Митного кодексу України функції з ведення УКТЗЕД здійснюють:

- а) декларанти;
- б) директори підприємств;
- в) податкові агенти;
- г) митні органи.

3. Ведення митними органами Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності передбачає:

а) відстеження та облік змін і доповнень до ГС опису та кодування товарів, пояснень та інших рішень щодо її тлумачення, що ухвалюються Всесвітньою митною організацією;

б) деталізацію УКТЗЕД на національному рівні та введення додаткових одиниць виміру;

в) внесення постійних змін до УКТЗЕД;

г) ухвалення рішень щодо класифікації та кодування товарів в УКТЗЕД у складних випадках;

д) своєчасне ознайомлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з рішеннями та конфіденційною інформацією щодо питань класифікації товарів та про застосування УКТЗЕД.

4. До ГС входить близько:

а) 5 000 груп товарів;

б) 300 груп товарів;

в) 10 000 груп товарів.

5. Сума мита розраховується:

а) від контрактної (договірної) вартості товару;

б) від митної вартості товару;

в) від фактурної вартості товару.

6. Строк ухвалення рішення про класифікацію товару:

а) здійснюється протягом однієї доби;

б) не має перевищувати одного календарного дня;

в) не має перевищувати п'яти робочих днів;

г) не має перевищувати десяти календарних днів.

7. Чинна міжнародна система класифікації будується на основі:

а) Закону України та Митного кодексу України;

б) Конституції України та Митного кодексу України;

в) Гармонізованої системи опису і кодування товарів.

8. Код за УКТЗЕД є:

а) шестизначним;

- б) восьмизначним;
- в) десятизначним;
- г) дванадцятизначним.

9. Чи правильне твердження, що за умови подання митним адміністраціям країн ЄС сертифікатів з перевезення товарів з України за формою EUR.1, до товарів українського походження не застосовуються пільги зі сплати мита:

- а) так;
- б) ні?

Практичні завдання

Завдання 9.1. Визначте послідовність етапів митного оформлення (табл. 16).

Методичні рекомендації до виконання завдання

Послідовність дій доцільно представити у вигляді табл. 16.

Таблиця 16

Послідовність етапів митного оформлення

Дія	Етап
Реєстрація та випуск декларацій на товари	
Перевірка коду ТН ЗЕД та дотримання правил нетарифного регулювання	
Митні платежі	
Валютний контроль	
Перевірка правильності заявленої митної вартості	

Контрольні питання для самодіагностики

1. Міжнародні стандарти класифікації товарів.
2. Гармонізована система опису та кодування товарів.
3. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності: структура й особливості побудови.
4. Правила інтерпретації класифікації товарів за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

5. Ведення митними органами Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.
6. Класифікаційна робота митних органів.
7. Порядок ухвалення попередніх рішень про класифікацію товару.

Практичні завдання та самостійна робота до теми 10 "Ухилення від сплати митних платежів"

Мета: розглянути теоретичні аспекти девіантної поведінки суб'єктів ЗЕД, охарактеризувати види митної злочинності, з'ясувати відповідальність за ухилення від сплати митних платежів, визначити особливості протидії митній злочинності.

Основні теоретичні відомості. Девіантна поведінка суб'єктів ЗЕД та її особливості. Митна злочинність. Правова характеристика ухилення від сплати митних платежів. Відповідальність.

Тестові завдання

1. Поведінка індивіда або групи, яка не відповідає загальноприйнятим нормам, унаслідок чого відбувається порушення цих норм, є:
  - а) протиправною поведінкою;
  - б) правовою поведінкою;
  - в) девіантною поведінкою.

2. Девіантна поведінка – це:
  - а) поведінка індивіда або групи, яка відповідає загальноприйнятим нормам;
  - б) поведінка індивіда або групи, яка не відповідає загальноприйнятим нормам;
  - в) поведінка індивіда або групи, яка не відповідає нормам законодавства.

3. Властивості девіантної поведінки у сфері зовнішньоекономічної діяльності:
  - а) має протиправний характер, тобто суперечить нормам права, та є порушенням заборон, що мають місце в законах і підзаконних актах,

невиконанні обов'язків, що випливають із нормативно-правового акта, акта застосування норм права або договору, який був укладений на основі закону;

б) не має свідомо-вольового характеру, тобто момент вчинення правопорушення не залежить від волі та свідомості особи;

в) не є суспільно-небезпечною або суспільно-шкідливою;

г) є караною, тобто тягне за собою застосування до правопорушника заходів державного впливу, зокрема заходів юридичної відповідальності;

д) має свій зовнішній прояв – протиправні дії або бездіяльність.

4. Яка кількість видів девіантної поведінки:

а) 5;

б) 10;

в) 9;

г) 3?

5. Надання сертифіката походження товару впливає на:

а) визначення ставки акцизного збору;

б) визначення ставки ПДВ;

в) визначення ставки мита.

6. Родовим об'єктом посягання під час порушень митних правил виступає специфічний об'єкт зазіхань:

а) суспільні відносини, що виникають у галузі державної митної справи;

б) кошти;

в) суспільні відносини, що виникають у галузі міжнародної безпеки;

г) права інтелектуальної власності;

7. Поведінка індивіда або групи, яка не відповідає загальноприйнятим нормам, унаслідок чого відбувається порушення цих норм, є:

а) девіантною поведінкою;

б) індивідуальною поведінкою;

в) активною поведінкою.

8. Митна злочинність – це:

а) особливий вид злочинності, що зумовлює та виникнення особливої системи заходів, засобів і методів боротьби з нею;

б) передбачене та заборонене кримінальним законодавством протиправне суспільно небезпечне діяння, яке спричиняє чи може спричинити істотну шкоду певним охоронюваним державою суспільним відносинам;

в) протиправне, винне діяння, яке не настільки небезпечне, як злочини, але завдає шкоду особі, суспільству, державі, вчиняється в усіх врегульованих правом сферах суспільного життя, має різні об'єкти посягання та викликає юридичні наслідки за їхнє вчинення – стягнення;

г) поведінка індивіда або групи, яка не відповідає загальноприйнятим нормам, внаслідок чого відбувається порушення цих норм.

Практичні завдання

Завдання 10.1. Виберіть переваги та недоліки заходів протидії ухилення від сплати податків (табл. 17).

Таблиця 17

Переваги та недоліки заходів протидії ухилення від сплати податків

Заходи протидії	Переваги	Недоліки
1. Досягнення оптимального рівня податкового навантаження	а) усвідомлення суб'єктами господарювання необхідності добровільної сплати податків і зборів через підвищення їхньої інформованості	а) важко реалізувати в період трансформації економіки
2. Створення ефективної системи податкового контролю	б) підвищення ефективності використання державних фінансових ресурсів, підвищення дієвості законодавчої бази, пошук інвестиційних ресурсів	б) низька ймовірність повного викорінення наявного бюрократизованого державного апарату
3. Підвищення податкової культури та досягнення партнерських відносин між платниками податків і контролювальними органами	в) підвищення ймовірності виявлення неплательника податків через впровадження в практику податкового контролю комплексного, системного, економічно-правового аналізу суб'єктів господарювання	в) існує ймовірність виникнення ситуації, коли кожен платник податків може бути притягнутий до відповідальності
4. Формування передумов для легалізації тіньових структур	г) вирівнювання умов оподаткування для всіх платників податків, зростання податкових надходжень, високий рівень соціального захисту населення	г) неможливо повністю вирішити проблему власницького інстинкту кожної особи

Завдання 10.2. Офшорні зони залежно від виду й обсягу пільг, що надаються під час реєстрації суб'єктам-нерезидентам, поділяють на три групи. Зіставте назви країни та групи, до яких вони належать: Беліз, Естонія, Кайманові острови, Кіпр, Греція, Гібралтар, Люксембург, Уругвай (табл. 18).

Таблиця 18

Групи офшорних зон залежно від виду й обсягу пільг

Група	Країна
1. "Податкової гавані", що повністю звільняють компанії від сплати будь-яких податків, за умови, що управління компанією здійснюється за межами території реєстрації і вона не має там джерел доходу	
2. Країни, де податкові пільги та привілейований режим таємності мають суб'єкти господарювання-нерезиденти, що здійснюють лише визначені в законодавстві країни види господарської діяльності	
3. Країни, де іноземним компаніям надаються суттєві податкові пільги та висувуються мінімальні вимоги щодо фінансової звітності	

Завдання 10.3. Знайдіть відповідності між фіскальними "термітами" та способами ухилення від сплати митних платежів (табл. 19).

Таблиця 19

Способи ухилення від сплати митних платежів

Фіскальні "терміти"		Способи ухилення	
1	2	3	4
1	Електронна комерція і трансакції	а	В офшори в ролі сховищ від податків направляють потоки інвестиційних коштів, там же відбувається відмивання грошей, нажитих нечесно. Спроби обмежити діяльність і значення офшорів натикається на економічні та політичні інтереси
2	Електронні гроші	б	Торгівля всередині структур мультинаціональних корпорацій за трансфертними цінами дозволяє маніпулювати величиною оподаткованого прибутку шляхом направлення коштів з країн з високим рівнем податків до країн з низьким рівнем

1	2	3	4
3	Внутрішньо-корпоративна торгівля	в	Світовий обсяг перевищує 10 трлн дол. США. Податковий контроль ускладнюють: перехід від трансакцій, оформлених на папері, до віртуальних операцій, що залишають менш помітні сліди, зміна товарних форм виробництва й продажу на цифрові – музику, фото та ін. У результаті нелегко визначити хто має платити і збирати податки
4	Офшорні фінансові центри	г	Заміна розрахунків реальними грошима електронними картами ускладнює контроль над платежами ПДВ і податку на доходи фізичних осіб

Контрольні питання для самодіагностики

1. Девіантна поведінка суб'єктів ЗЕД та її особливості.
2. Митна злочинність: ознаки та властивості правопорушень, мотиваційні чинники здійснення злочинів.
3. Правова характеристика ухилення від сплати митних платежів.
4. Відповідальність за ухилення від сплати митних платежів.
5. Особливості протидії митній злочинності.

Рекомендована література

Основна

1. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : монографія / І. Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. – 543 с.
2. Гребельник О. П. Митна справа : підручник / О. П. Гребельник. – 4-те вид. онов. та допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 472 с.
3. Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності / О. П. Гребельник. – Київ : ИНЛ, 2005. – 695 с.
4. Дубініна А. А. Митна справа : підручник / А. А. Дубініна, С. В. Сорокіна, О. І. Зельніченко. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.
5. Ємченко І. В. Митна справа : підручник / І. В. Ємченко. – Київ : НМЦ "Укропосвіта", 2001. – 486 с.
6. Жорін Ф. Л. Правові основи митної справи в Україні : навч. посіб. / Ф. Л. Жорін. – Київ : КНЕУ, 2001. – 248 с.
7. Зельніченко О. І. Митна справа : підручник / О. І. Зельніченко. – Київ : КНТЕУ, 2000. – 190 с.

8. Калінеску Т. В. Митна безпека : підручник / [Т. В. Калінеску, О. О. Недобєга, В. С. Альошкін]. – Северодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. – 336 с.

9. Митна справа : у 3-х т. : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / за ред. А. Д. Войцещука. – Київ : Мануфактура, 2006. – Т. 1. – 412 с.

10. Митна справа : у 3-х т. : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / за ред. А. Д. Войцещука. – Київ : Мануфактура, 2006. – Т. 3. – 440 с.

11. Пашко В. В. Основи митної справи в Україні : підручник / В. В. Пашко. – Київ : Знання, 2008. – 651 с.

12. Таможенный контроль: на пути к международным стандартам : монографія / [А. В. Полищук, П. В. Пашко, Е. Б. Самсонов и др.]. – Одесса : ПЛАСКЕ, 2009. – 476 с.

13. Формування системи митного аудиту в Україні : монографія / [О. М. Вакульчик, І. Г. Бережнюк, П. В. Пашко та ін.] ; за заг. ред. О. М. Вакульчик. – Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2014. – 208 с.

Додаткова

14. Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія / [за заг. ред. І. Г. Бережнюка]. – Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. – 428 с.

15. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : монографія / І. Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. – 543 с.

16. Гребельник О. П. Митно-тарифна політика за умов трансформації економічної системи : монографія / О. П. Гребельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 488 с.

17. Гребельник О. П. Основи митної справи / О. П. Гребельник. – Київ : Центр навчальної літератури, 2014. – 600 с.

18. Дубиніна А. А. Основи митної справи в Україні : навч. посіб. / А. А. Дубиніна, С. В. Сорокіна. – Київ : ВД "Професіонал", 2003. – 259 с.

19. Дудчак В. І. Митна справа : навч. посіб. / В. І. Дудчак, О. В. Мартинюк. – Київ : КНЕУ, 2002. – 310 с.

20. Каленський М. М. Митна вартість імпортованих товарів : монографія / М. М. Каленський, А. Д. Войцещук, І. Г. Бережнюк. – Київ : Мануфактура, 2005. – 224 с.

21. Ківалов С. В. Митна політика України : підручник / С. В. Ківалов, Б. А. Кормич. – Одеса : Юридична література, 2002. – 255 с.

22. Концептуалізація оцінювання митних процедур в умовах актуалізації зовнішньоекономічної діяльності : монографія / [за заг. ред. І. Г. Бережнюка]. – Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2015. – 196 с.
23. Макогон Ю. В. Митна справа : навч. посіб. / Ю. В. Макогон, А. Б. Яценко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.
24. Митне право України : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова. – Київ: Істина, 2007. – 283 с.
25. Науменко В. П. Митне регулювання ЗЕД в Україні / В. П. Науменко, П. В. Пашко, В. А. Руссков. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2006. – 394 с.
26. Науменко В. П. Применение таможенных режимов в Украине: теория и практика, рекомендации : практ. пособ. / В. П. Науменко. – Киев : Знання, 2005. – 430 с.
27. Пашко В. В. Борьба с контрабандою та порушеннями митних правил : підручник / В. В. Пашко. – Хмельницький : Видавництво "ІНТРАДА", 2008. – 329 с.
28. Регулювання митної справи : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / [І. Г. Бережнюк, В. В. Булюк, А. Д. Войцещук та ін.] ; за ред. А. Д. Войцещука. – Хмельницький : Інтрада, 2007. – 312 с.
29. Терещенко С. С. Основи митного законодавства України : навч. посіб. / С. С. Терещенко. – Київ : АТ "Август", 2001. – 422 с.
30. Шнирков О. І. Торговельна політика Європейського Союзу : монографія / О. І. Шнирков. – Київ : Вид.-поліграф. центр Київ. ун-ту, 2005. – 152 с.

Інформаційні ресурси

31. Митний кодекс Європейського Союзу / Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, банківської, діяльності, податкової та митної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kompmp.rada.gov.ua/kompmp/control/uk/doccatalog/list?currDir=47240>.
32. Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур [Електронний ресурс] : Закон України від 05.10.2006 р. № 227-V. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/227-16>.
33. Про приєднання України до Конвенції про створення Ради митного співробітництва [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради Украї-

ни від 19.06.1992 р. № 2479-XII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2479-12>.

34. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. Редакція від 03.12.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

35. Про Міністерство доходів і зборів України [Електронний ресурс] : Указ Президента від 18.03.2013 р. № 141/2013. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/141/2013>.

36. Про Митний тариф України [Електронний ресурс] : Закон України від 19.09.2013 р. № 584-VII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.

37. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 16.04.1991 р. №959-XII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

38. Положення про митні декларації [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 21.05.2012 р. № 450. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF#n16>.

39. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 09.10.2012 р. від 1066. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z2120-12>.

40. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 23.12.1998 р. №351-XIV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/351-14>.

41. Про транзит вантажів [Електронний ресурс] : Закон України від 20.10.1999 р. №1172-XIV. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1172-14>.

42. Про Державну фіскальну службу [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 21.05.2014 р. № 236. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.

43. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів [Електронний ресурс] : Закон України від 23.12.1997 р. №771/97-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>.

44. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення [Електронний ресурс] : Закон України від 24.02.1994 р. №4004-XII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.

45. Про ветеринарну медицину [Електронний ресурс] : Закон України від 25.06.1992 р. №2498-XII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>.

46. Про карантин рослин [Електронний ресурс] : Закон України від 30.07.1993 р. №3348-XII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3348-12>.

47. Про лікарські засоби [Електронний ресурс] : Закон України від 04.04.1996 р. №123/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>.

48. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України [Електронний ресурс] : Закон України від 21.01.1994 р. № 3857-XII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3857-12>.

49. Про затвердження форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 21.05.2012 р. №431. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/431-2012-%D0%BF>.

50. Про затвердження Порядку застосування уніфікованої митної квитанції МД1 [Електронний ресурс] : Наказ ДМСУ від 04.01.2005 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0066-05>.

51. Про авторське право і суміжні права [Електронний ресурс] : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

52. Про державну таємницю [Електронний ресурс] : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.

53. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 року) [Електронний ресурс] : Закон України від 15.06.1994 р. № 117/94-ВР. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/117/94-%D0%B2%D1%80>.

54. Про відходи [Електронний ресурс] : Закон України від 05.03.1998 р. №187/98-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%8025>.

55. Про гуманітарну допомогу [Електронний ресурс] : Закон України від 22.10.1999 р. №1192-XIV зі змінами і доповненнями. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1192-14>.

56. Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 06.08.2014 р. № 311. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/311-2014-%D0%BF>.

57. Про Державну фіскальну службу України [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 21.05.2014 р. № 236. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.

58. Про затвердження Порядку роботи складу митниці ДФС [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. №627. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1097-12>.

59. Про особисте митне забезпечення посадових осіб митниць ДФС [Електронний ресурс] : Наказ ДФСУ від 27.11.2014 р. №332. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63428.html>.

60. Про затвердження Класифікатора ДФС, митниць ДФС та їх структурних підрозділів [Електронний ресурс] : Наказ ДФСУ від 19.01.2017 р. №26. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/70989.html>.

61. Про затвердження Порядку взаємодії територіальних органів Державної фіскальної служби України, місцевих фінансових органів та територіальних органів Державної казначейської служби України у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2015 р. №1146. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1679-15>.

62. Про затвердження Положення про Спеціалізовану лабораторію з питань експертизи та досліджень ДФС у новій редакції [Електронний ресурс] : Наказ ДФСУ від 14.04.2016 р. № 319. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura-/spetsializovan-departament-ta-org/spetsializovana-laboratoriya/diyalnist/normativna-baza/67884.html>.

63. Про діяльність митних брокерів [Електронний ресурс] : Наказ МФУ від 04.08.2015 р. № 693. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1036-15>.

64. Офіційний сайт Всесвітньої митної організації. – Режим доступу : <http://www.wcoomd.org>.

65. Офіційний сайт ДФСУ. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.

66. Офіційний сайт Асоціації митних брокерів України. – Режим доступу : <http://www.ambu.org.ua>.

Зміст

Вступ.....	3
Практичні завдання та самостійна робота до теми 1 "Теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю".....	7
Практичні завдання та самостійна робота до теми 2 "Митно-тарифні інструменти та оцінювання митно-тарифного захисту"	12
Практичні завдання та самостійна робота до теми 3 "Організаційна та контрольньо-перевірочна робота митних органів щодо адміністрування митних платежів"	17
Практичні завдання та самостійна робота до теми 4 "Митна вартість товарів та методи її визначення"	22
Практичні завдання та самостійна робота до теми 5 "Особливості адміністрування основних митних платежів"	27
Практичні завдання та самостійна робота до теми 6 "Практика адміністрування додаткових митних платежів"	31
Практичні завдання та самостійна робота до теми 7 "Контроль правильності визначення митної вартості та її декларування"	35
Практичні завдання та самостійна робота до теми 8 "Контроль митних органів у сфері визначення країни походження товарів"	39
Практичні завдання та самостійна робота до теми 9 "Організація класифікаційної роботи митних органів"	43
Практичні завдання та самостійна робота до теми 10 "Ухилення від сплати митних платежів"	46
Рекомендована література.....	50
Основна	50
Додаткова	51
Інформаційні ресурси	52

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МИТНО-ТАРИФНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань та самостійної роботи
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Тищенко** Вікторія Федорівна
Остапенко Вікторія Миколаївна

Відповідальний за видання *В. Ф. Тищенко*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *Н. В. Грінченко*

План 2020 р. Поз. № 38 ЕВ. Обсяг 57 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*